

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 27 mars 1928 kl. 11,30 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående revision i visst syfte av § 38 regeringsformen.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 419, har herr *Forssell* hemställt, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en utredning avseende en sådan revision av § 38 regeringsformen, att överensstämmelse åvägabringas mellan paragrafens text och tjänlig befunden praxis, samt för riksdagen framlägga de förslag till grundlagsändringar, vartill denna utredning kan föranleda.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Rådande praxis med avseende å formerna för expediering av Kungl. Maj:ts beslut saknar obestriddigen direkt stöd i § 38 regeringsformen. Redogörelse för denna praxis är given i det av dåvarande landshövdingen Axel Schotte år 1917 framlagda betänkandet angående statsdepartementens verksamhetsområden och arbetsformer, vilket finnes citerat i förevarande motion. Därav framgår, att på förevarande område utbildats en praxis av ganska stor fasthet och ändamålsenlighet, vilken synes erbjuda tillräckliga garantier för att expeditionerna överensstämma med i vederbörlig ordning fattade beslut.

På dessa grunder synes det utskottet icke nödigt att företaga några åtgärder i motionens syfte, och får utskottet alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 mars 1928.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. von GEIJER.

Närvarande: hrr von Geijer, Engberg, Strömberg, Thulin, David Bergström, Adolf Dahl, G. W. Hansson, Stendahl*, Reuterskiöld, Fehr, Åkerberg*, Sävström, Magnusson i Tumhult*, Borg*, Gustafson i Kasenberg, Bäckström*, Hallén, Johansson i Kälkebo, Andersson i Igelboda* och Forssell.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Engberg, Stendahl, Reuterskiöld* och *Forssell*, vilka ansett, att utskottets yttrande borde fått följande lydelse:

Ursprungligen avsåg RF § 38 att förhindra utfärdandet av expeditioner från Kungl. Maj:t dels utan medverkan av någon föredragande, dels av beslut, som vore stridande mot RF. I sistnämnda avseende torde ingen förändring av gällande bestämmelser erfordras, men i det förstnämnda har utvecklingen medfört, att det numera blivit oundvikligt att utfärda expeditioner t. o. m. utan konungens underskrift i trots av stadgandet i RF § 38, att denna alltid erfordras. I själva verket lär en återgång till den ordning, RF § 38 stadgar, varken vara möjlig eller lämplig. Tvärtom torde det mest ändamålsenliga vara, att konungens redan nu brukliga underskrift och expeditionsbefallning å själva statsrådsprotokollen finge ersätta underskriften å expeditionerna, där ej särskilda anledningar finnas till motsatt förfarande. Skulle bestämmelse härom införas i RF § 38 i stället för nuvarande föreskrifter i detta avseende, torde även den nu vanliga praxis, att de närvarande statsråden underskriva protokollet tillika med konungen, böra lagfästas. Därjämte synes, i sådan händelse, ur konstitutionell synpunkt vara nödigt att bibehålla en föreskrift därom, att i de fall, då konungen underskriver expedition, kontrasignation av föredraganden skall äga rum för att expeditionen skall vinna giltighet.

I sakens natur ligger, att härigenom ingen ändring erfordras i RO § 81 beträffande utfärdandet av lagar och författningar i konungens namn och med hans underskrift, då de sålunda utfärdade författningarna liksom nu skulle förbliva bilagor till protokollet, men icke utgöra egentliga expeditioner. Lika litet erfordras, i anledning av nu ifrågasatta ändring av RF § 38, någon ändring av grundlagens bestämmelser om konungens underskrift eller sekret å expeditioner av högsta domstolens och regeringsrättens domar och utslag.

Den omgång, som det nu grundlagsstadgade expeditionssättet, i den mån det i praxis bibehållits, onekligen medför, då konungen underskriver såväl protokollet som de därur ordagrant utdragna expeditionerna, skulle härigenom undvikas och en praktisk expeditionsordning kunna utan att väcka konstitutionella betänkligheter genomföras. Expeditionssättet finge i övrigt bero av Kungl. Maj:ts bestämmande.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II:419, i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utarbetande och framläggande för riksdagen av förslag till sådan ändring av RF:s bestämmelser rörande expedition av Kungl. Maj:ts beslut, att konungens underskrift och expeditionsbefallning, tecknad å de i statsrådet förda protokollen, må vara tillräcklig för utfärdande av expeditioner i enlighet med dessa protokoll, där ej annorlunda är i lag eller författning stadgat.